

ZESZYT NARZĘDZIOWY

Jak mówić, żeby wspierać odwagę, zaangażowanie i rozwój językowy uczniów

SPIS TREŚCI

1. Dlaczego język nauczyciela ma taką siłę?
2. 10 zasad wspierającej informacji zwrotnej
3. Feedback w duchu growth mindset (Dweck, Bronson & Merryman)
4. Feedback, który otwiera – gotowe formuły
5. Feedback, który zamyka – czego unikać
6. Reagowanie na błędy: modele i przykłady
7. Feedback dla speaking, writing, listening, reading
8. Mini-scenariusze nauczyciel-uczeń
9. Narzędzia mikro-feedbacku (na codzienne lekcje)
10. Refleksja i checklista nauczycielska

1. DLACZEGO JĘZYK NAUCZYCIELA MA TAKĄ SIŁĘ?

- Uczeń interpretuje każdy komentarz nie tylko poznawczo, ale **emocjonalnie**.
- Dzieci młodsze reagują głównie **intonacją i tonem**.
- Uczniowie starsi – przez filtr **oceny rówieśniczej**.
- Badania Dweck pokazują, że sposób, w jaki mówimy, współtworzy **mindset**:
Fixed (lęk przed błędem, unikanie trudności),
Growth (odwaga próbowania, wytrwałość).
- Feedback to nie ocena. To **informacja pomagająca się rozwinąć**.

2. 10 ZASAD WSPERAJĄCEGO FEEDBACKU

1. Najpierw uznaj wysiłek, potem poprawiaj.
2. Mniej słów, więcej konkretów.
3. Poprawiaj „wspólnie”, nie „przeciwko uczniowi”.
4. Jeden mały krok = jedna wskazówka.
5. Błąd = informacja, nie etykieta.
6. Unikaj porównywania uczniów.
7. Wzmacniaj świadomość strategii, nie perfekcji.
8. Feedback dawaj natychmiast i krótko.
9. Dawaj wybór: „with a hint or without?”
10. Normalizuj trudność: „learning lives in the struggle”.

3. FEEDBACK W DUCHU GROWTH MINDSET

(na podstawie Dweck 1986, 1999; Bronson & Merryman)

3.1 CHWAL proces, NIE cechę

Pochwała etykietująca (label praise): - TAK NIE MÓWIMY

- You're so smart.
- You're a natural talent.
- You always do it perfectly.

→ Prowadzi do: unikania trudności, stresu, spadku odwagi.

Pochwała procesowa (process praise):

- You worked really hard on this.
- Good strategy — you tried a new word.
- I can see your progress.

→ Prowadzi do: wytrwałości, otwartości na feedback, odwagi.

3.2 SŁOWO-MAGNES: YET

- You don't know it yet.
- You're not there yet, but you're closer.
- Jeszcze nie, ale już widać drogę.

4. FEEDBACK, KTÓRY OTWIERA - GOTOWE FORMUŁY

START (uznanie próby)

- Great try!
- Good start.
- I like how you're trying.

MIKRO-POSTĘP

- You added one more detail — nice!
- That's clearer than before.

NAPROWADZENIE

- Let's fix one small thing.
- Check the verb here.
- Try again with a hint.

WZMACNIANIE ODWAGI

- Your ideas matter — say it your way first.
- Take your time — I'm here.

PRÓBA PONOWNA

- Say it with me.
- Try the shorter version first
- Want to try again or hear an example?

5. FEEDBACK, KTÓRY ZAMYKA – czego unikać

- Nie tak!
- Źle.
- Ile razy mam powtarzać?
- Popatrz, jak Kasia potrafi.
- Ty zawsze robisz takie błędy.
- Ty to masz problem z mówieniem.

Dlaczego nie działa? - etykietuje, zawstydza, zabiera odwagę.

6. REAKCJA NA BŁĘDY – MODELE I PRZYKŁADY

6.1 MODEL 3K (Krótco – Konkretnie – Konstruktywnie)

1. **Krótco:** Good start.
2. **Konkretnie:** Check the verb.
3. **Konstruktywnie:** Try again with me.

6.2 Model „PLUS – DELTA – YET”

- **Plus:** Nice idea.
- **Delta:** Add one more detail.
- **Yet:** You're not there yet, but close.

6.3 Model „Recast Light”

Uczeń: He go to school.

Nauczyciel: He **goes** to school — try again?

7. FEEDBACK DLA KONKRETNÝCH OBSZARÓW JĘZYKOWYCH

7.1 Speaking

- Good fluency — now add one strong word.
- Clear idea, check the order.

7.2 Writing

- Your structure works — highlight one sentence to improve.
- Good opening — add an example.

7.3 Reading

- Which strategy helped you? Skimming or scanning?
- Look for keywords — that’s your clue.

7.4 Listening

- Good try! Which word did you catch first?
- Let’s predict before listening — that helps.

8. MINI-SCENKI NAUCZYCIEL-UCZEŃ

SCENKA 1 — klasowy „blok”

Uczeń: Nie powiem, nie umiem.

Nauczyciel: Ok! Say a short version first. One or two words. I’ll help with the rest.

SCENKA 2 — błąd gramatyczny

Uczeń: Yesterday I go...




Nauczyciel: Nice start. Yesterday I **went**. Your turn!

SCENKA 3 — ucznia stresuje ocena

Uczeń: Nie, bo się pomylę.

Nauczyciel: Tu wolno się pomylić. Mistakes = information. Try again? Short version?

9. NARZĘDZIA MIKRO-FEEDBACKU

-  /  /  sygnały (OK – popraw – potrzebuję wskazówki)
- Minipytnie: „What helped you today?”
- Zdanie kończące lekcję: „One thing I tried today was...”
- Mikrochecklista ucznia:
 - I tried
 - I added detail
 - I checked one thing

10. REFLEKSJA I CHECKLISTA NAUCZYCIELSKA

Mój język feedbacku dziś

- 3 pochwały procesu
- 1 korekta miękka
- 1 zdanie z YET

Co mogę zmienić jutro?

- Jedno zdanie, którego dziś nadużywałem/am
- Jedno zdanie, które chcę wprowadzić

Checklista:

- Czy mój feedback był konkretny?
- Czy wzmacniał proces?
- Czy nie porównywał uczniów?
- Czy zostawił uczniowi sprawczość?
- Czy zmniejszył lęk?

Pytania coachingowe dla ucznia

- What helped you today?
- What was hard, and why?
- What's your next small step?